

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม กายภาพ และจิตวิทยา ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัย, ความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม กายภาพ และจิตวิทยา กับระดับความคิดเห็นของผู้บริหารในวิทยาลัยฯ ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่มีต่อโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต โดยการศึกษจากแบบสอบถามจากผู้บริหารวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีทั่วประเทศ ทั้งหมด จำนวน 41 สถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างใช้ประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการคัดออก จำนวนประชากรทั้งหมด 205 ราย ได้กลับคืนมา 184 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.27 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ส่วนค่าสถิติที่ใช้ประกอบด้วย การหาร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ กายภาพ และจิตวิทยาของผู้บริหารวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีทั่วประเทศ

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้บริหารวิทยาลัยส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 95.1 มีอายุเฉลี่ย 47.3 ปี ส่วนใหญ่เรียนจบปริญญาโท สาขาวิชาที่จบส่วนใหญ่ คือ สาขาเกษตรศาสตร์ ตำแหน่งหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายจัดการศึกษา อายุราชการที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารส่วนใหญ่น้อยกว่า 5 ปี ผู้บริหารวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่ได้รับค่าตอบแทนจากโครงการนี้ ส่วนระยะเวลาที่เข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต อายุอยู่ในช่วง 2.3-4.5 ปี มากที่สุด

ปัจจัยทางกายภาพ พบว่า ผู้บริหารวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.3 ไม่มีปัญหาในการเดินทางจากบ้านพักถึงวิทยาลัย ส่วนความเหมาะสมของสถานที่ที่วิทยาลัยตั้งอยู่ส่วนใหญ่เห็นว่า มีความเหมาะสมปานกลาง และเหมาะสมมาก

ปัจจัยทางจิตวิทยา พบว่า ในภาพรวมของแรงจูงใจของผู้บริหารวิทยาลัยส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.7 มีแรงจูงใจสูงกว่าค่าเฉลี่ย ร้อยละ 39.3 มีแรงจูงใจต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

2. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีทั่วประเทศและความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม กายภาพ และจิตวิทยากับระดับความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยเกี่ยวกับโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่า ผู้บริหารวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีทั่วประเทศ มีระดับความคิดเห็นการปฏิบัติงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตในระดับเห็นด้วย โดยพบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) และอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P < 0.01$) กับระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตทั้ง 10 ด้าน (ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี การจัดเตรียมและพัฒนาที่พักอาศัย การพัฒนาพื้นที่ทำกินของนักเรียน การจัดการเรียนการสอน การจัดทำโครงการของนักเรียน การสนับสนุนโครงการการประกอบอาหารและการรับประทานอาหาร การบริหารเงินอุดหนุน การฝึกอบรมวินัยและความรับผิดชอบ และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร) คือ ตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหาร เงินเดือนของผู้บริหาร จำนวนครั้งในการสัมมนา และแรงจูงใจ ส่วนตัวแปรอิสระที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยในการปฏิบัติงานโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) คือ เพศ วุฒิการศึกษา อายุราชการในฐานะผู้บริหาร ผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ระยะเวลาที่เข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการ ปัญหาในการเดินทางจากที่พักถึงวิทยาลัย และความเหมาะสมของสถานที่ที่วิทยาลัยตั้งอยู่

สำหรับการวิเคราะห์ความถดถอยพหุแบบขั้นตอน เพื่อหาตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อระดับความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยที่เข้าปฏิบัติงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต พบว่า มี 3 ปัจจัย คือ แรงจูงใจ เงินเดือนของผู้บริหาร และจำนวนครั้งในการสัมมนา ซึ่งปัจจัยดังกล่าว เป็นปัจจัยอิสระที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยในการปฏิบัติงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P < 0.01$) และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ คือ ($R^2 = 0.28$) เราควรนำปัจจัยดังกล่าวเข้าร่วมพิจารณาประกอบกับการวางแผนในการปฏิบัติงานตามโครงการปฏิรูปฯ เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน และต่อโครงการนี้

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารวิทยาลัยที่เข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการการปฏิรูปการศึกษเกษตรเพื่อชีวิต

ปัญหาสำคัญที่พบ คือ ผู้บริหารวิทยาลัยประสบปัญหาทางด้านผู้บังคับบัญชาชั้นสูง โดยสั่งการโดยไม่ดูลักษณะและศักยภาพของวิทยาลัย ครู-อาจารย์ เมื่อได้รับหน้าที่พิเศษในการคุมนักเรียน มักจะเกี่ยงกัน เพราะผลตอบแทนที่ได้รับไม่สมดุลง ส่วนด้านงบประมาณได้รับไม่ค่อยตรงกับเวลาปฏิบัติงานจริงๆ และรายจ่ายอื่นๆ ก็ไม่ตรงกับสภาพเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน ส่วนปัญหาของนักเรียน ได้แก่ ไม่ค่อยตั้งใจเรียนขาดความรับผิดชอบต่อการเรียน และการทำโครงการ มักจะฝ่าฝืนกฎระเบียบของสถานศึกษา และพื้นฐานของนักเรียนก็มีความแตกต่างระหว่างบุคคลสูง ยากที่จะจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารวิทยาลัย ได้แก่ ให้ทางวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจัดเตรียมเรื่องสถานที่พักอาศัย พื้นที่ทำโครงการเกษตรระบบสาธิตรูปโภค การจัดระบบการใช้น้ำ และแหล่งน้ำให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนก่อนเปิดเรียนอย่างน้อย 2 สัปดาห์ นอกจากนี้ครู-อาจารย์ควรเป็นแบบอย่างที่ดี และสำคัญยิ่งคือ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้บังเกิดขึ้นกับนักเรียน ในอันที่จะเป็นเยาวชนของชาติในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะอันเนื่องมาจากการศึกษา

จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยที่เข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต คือ แรงจูงใจ เงินเดือนของผู้บริหาร และจำนวนครั้งในการสัมมนา ดังนั้นข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา มีดังนี้

1. แรงจูงใจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของผู้บริหารในการปฏิบัติงาน ตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ผู้บริหารระดับกรม หรือระดับกระทรวง ควรทำให้ผู้บริหารวิทยาลัยมีความศรัทธาและความมั่นใจในการบริหารโครงการเสียก่อน และควรสร้างแรงจูงใจในด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นให้จงได้ ไม่ว่าจะในรูปแบบใด จะทำให้โครงการนี้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างแน่นอน

2. เงินเดือนของผู้บริหารวิทยาลัยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตเป็นอย่างยิ่ง เพราะเงินเดือนเป็นปัจจัยที่สำคัญในการครองชีพ ผู้บริหารที่มีเงินเดือนสูง มักจะเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีประสบการณ์มากกว่า ผู้ที่มีเงินเดือนน้อยและมักมองเห็นโครงการไปในทางบวก การเพิ่มเงินเดือนให้แก่ข้าราชการที่ปฏิบัติงานยอดเยี่ยม ก็จะมีผลพวงถึงการปฏิบัติงานตามโครงการนี้ให้ความก้าวหน้าต่อไปได้

3. จำนวนครั้งในการสัมมนา ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อชีวิตของผู้บริหาร การได้ไปอบรมสัมมนา หรือประชุมบ่อยๆ ก็จะทำให้เกิดแนวคิดและประสบการณ์จากการเรียนรู้หรือดูงานไปในทางที่ดี การประชุมอบรมสัมมนาเป็นสิ่งที่สมควรทำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเราจะได้ไปรับทราบปัญหา มีการวิเคราะห์ร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหาให้กันและกัน ฉะนั้นการได้สัมมนาบ่อยๆ ก็เป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้โครงการนี้ลุล่วงไปด้วยดีได้ ทางกรมอาชีวศึกษาควรจัดงบประมาณส่วนหนึ่งไว้สำหรับการนัดประชุมสัมมนาผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการนี้ อย่างน้อยปีละครั้งเป็นอย่างน้อยและเวียนกันเป็นเจ้าภาพในแต่ละภาค

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อชีวิต นอกเหนือจากข้างต้น ดังนี้

1. ควรมีการคัดเลือกนักเรียนที่ปฏิบัติงานดีเด่นและประชาสัมพันธ์โครงการที่ประสบผลสำเร็จสู่สาธารณชน มีการจัดการประกวดผลผลิตที่ได้จากโครงการ ควรมีการตั้งเครือข่ายในแต่ละภาค โดยการแลกเปลี่ยนกันดูงานโครงการเด่นๆ และควรเปิดโอกาสให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีโอกาสคัดเลือกนักเรียนแบบโควตาเพื่อที่จะส่งไปเรียนในโครงการนี้

2. ด้านการจัดการต่อโครงการปฏิรูปการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อชีวิต ทั้ง 10 ด้านนั้น วิทยาลัยควรวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้าก่อนเปิดภาคเรียนอย่างน้อย 2 สัปดาห์ มีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการให้รับผิดชอบในแต่ละด้าน โดยกระจายตามความสามารถของกลุ่มชน และมีการหารืออย่างใกล้ชิด เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีปัญหา ตลอดจนทั้งรายงานปัญหาให้ผู้บริหารเมื่อปฏิบัติงานเสร็จสิ้นทุกครั้ง

3. ควรศึกษาเรื่องนี้กับครูผู้สอน ครูพี่เลี้ยง นักเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าของสถานประกอบการที่รับเด็กในโครงการนี้ออกไป เพื่อที่จะได้รับทราบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของโครงการฯ ตลอดจนทั้งคุณภาพของนักเรียนเมื่อออกสู่สังคมภายนอก ในอันที่จะได้แนวทางมาแก้ไขให้โครงการนี้บรรลุยิ่งขึ้นไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาเรื่องนี้กับครูผู้สอน ครูพี่เลี้ยง และนักเรียนในโครงการนี้ด้วยเพื่อที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตให้ครบวงจรในทุกๆระดับ ทั้งครู อาจารย์ ครูพี่เลี้ยง ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในทุกๆ ฝ่าย

2. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตด้วย เพื่อจะได้ทราบแนวคิดในการปฏิบัติงานจริงในชีวิตประจำวัน ในเมื่อนักศึกษาที่อยู่ในโครงการออกไปใช้ชีวิตภายนอกสถานศึกษา

3. ควรศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนชั้น ปวช.1 ในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบว่ามีความแรงจูงใจใดบ้างที่มีผลต่อการสมัครเข้าเรียนต่อในสายเกษตรในอันที่จะประยุกต์ให้เข้ากับความต้องการของเด็กในโอกาสต่อไป

4. ควรศึกษาติดตามผลและประเมินผลนักเรียนที่จบการศึกษาตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ไปทำงานในสถานประกอบการหรือทำธุรกิจส่วนตัว เพื่อจะได้ทราบประสิทธิภาพของเด็กนักเรียน เมื่อออกไปสู่สถานประกอบการ นักเรียนมีคุณภาพอย่างไรในอันที่จะปรับปรุงโครงสร้างให้โครงการนี้ดียิ่งๆ ขึ้นไป